

Сірник

Острів, який усе ще частково з'єднаний із суходолом, немов зуб, що хитається і висить на ниточці, називається півостровом. На півострові стоїть маяк — велика сіра споруда, світлова пляма від якої крутиться над маленьким містечком на узбережжі. Завдяки маяку кораблі не розбиваються об скелю, що так незручно розташувалася посеред бухти. А ще завдяки йому ніч здається не такою темною, а велика земля і широке море — не такими великими і широкими.

У будинку поруч із маяком живе його доглядач Августус із донькою. У них маленький садочок і скелястий пляжик, на який завжди наливає щось цікаве. Раніше вони часто просиджували там вечорами, поки світло від маяка оберталося високо над їхніми головами. Тоді Августус розпалював багаття, а з бухти припливали човни з піратами. Пірати вмоцувалися біля вогню, їли солону рибу і всю ніч співали пісні. Затрапезні пісні, журливі пісні жадання, та поза тим ще й дуже страшні пісні про Таємниці Моря, від яких

дівчинці ставало водночас страшно і радісно, і вона забиралася до мами на коліна.

Але пірати більше ніколи не припливають, і батько більше не розводить багаття.

Коли починає сутеніти, світло маяка вже має бути увімкнене. Його щоразу запалює дівчинка. Щовечора вона дереться вгору по шістдесят одній сходинці, відчиняє заіржавілі дверцята ліхтарної кімнати, запалює гніт, заводить механізм, що обертає лінзу, знову зачиняє дверцята, та й до всьому.

Коли вона ще була маленька, ця робота була тяжкою, та тепер її руки дужі, а ноги двічі на день невтомно збігають вгору і вниз по сходах. Чи тричі, якщо вона забуде сірники. Це вряди-годи трапляється, і тоді батько починає бурчати:

— Вже сутеніє, а світло ще не запалене! Що, коли якийсь корабель заблукає, дитино, і розіб'ється об скелі, і це буде моя провина, чи, власне, твоя! Швидше, нагору! Чи мені зробити це самому? Я зараз піду... — і він вже напів підводиться.

— Я вже йду, — бурмотить дівчинка і дістає сірники з шухляди. Коробочка майже нечутно торохтить, бо в ній лишився усього один сірник.

«Завтра мушу купити сірники, — думає вона. — Треба не забути».

Та не забути важко, вважає дівчинка. У неї в голові завжди стільки всього крутиться — пісні, історії, речі, яких вона має навчитися, і речі, які хотіла б забути, та все одно щоразу пригадує. Коли їй треба щось запам'ятати, вона здебільшого це забуває, але те, що хотіла б забути, пам'ятає завжди.

Піднімаючись сходами, вона придумує спосіб. Що вона мусила не забути? А, так, сірники. Вона уявляє, що бере повну коробочку сірників і кладе її на столик у центрі голови. З маленькою лампадкою поруч, що світить на коробочку, так що та буде найпершою річчю, яку дівчинка побачить, прокинувшись уранці. Принаймні вона на це сподівається. З якою саме лампадкою? З тою, що вкрита зеленою емаллю і з потертим золотим обідком. Така лампадка раніше стояла поруч із маминим ліжком. Власне, це одна з речей, які дівчинка хотіла б забути.

— Вигадай іншу лампадку, Лампадко, — каже вона сама собі. Бо Лампадка — це також її ім'я.

Насправді її звали Емілія. Але так звали й маму. Спершу батькові не подобалося, що, коли він кликав одну з них, вони обидві підводили голови, а згодом він більше ніколи в житті не хотів чути це ім'я. Отже, він називає її Лампадкою.

— Та ти не вельми світишся розумом, Лампадко, — завжди каже він, коли вона щось забуде або через щось перечепиться — найчастіше ще й з гарячим супом в руках.

Лампадка дереться нагору з останнім сірником. Вона має бути дуже обережною: сірник не повинен згаснути, перш ніж вона засвітить маяк. Бо тоді... Загиблий корабель і розлючений батько. Вона не знає, що із двох гірше.

Вона трохи підкручує гніт, а тоді розпушує його кінчик, щоб він легше зайнявся. Потім дістає з коробки сірник і строго дивиться на нього.

— Постарайся! Я серйозно! Інакше...

Що інакше? Чого сірник найбільше боїться? Що його задує вітром? Чи його розламають навпіл? Ні, вона вже знає.

— Я кину тебе у море, — шепоче вона. — Тоді ти так намокнеш, що більше ніколи в житті не загорішся.

Звісно, поки його не викине на берег. Десь на гарячий пісок... і тоді він висохне на сонці, і...

— Лампадко! — батьків голос усе ще дуже гучний, хоч і долинає з глибини шістдесят одної сходинки. — Світло! НЕГАЙНО!

Зазвичай у цей час він уже давно спить, хроплячи на своєму стільці. Та не сьогодні. Дівчинка чиркає сірником. Нічого не варта іскра. Ще раз. Тепер на сірнику спалахує пристойний вогник, і вона відчуває запах сірки. От і добре. Вона складає другу руку горнятком і підносить обидві руки до гнота. Ну ж бо! Язичок вогню якийсь час вагається, а тоді збільшується.

— Вогнику, вогнику, добре гори! Випей сльозу і бавовну жери! — трохи наспівує вона, дивлячись на яскраве світло. У неї трохи крутило в животі, та тепер це минулося.

Зачинити дверцята, завести механізм, от і все!

— Сірники, сірники, — мугикає вона, спускаючись сходами. Не забути!

Але все одно забуває.

Шторм

І, звісно, наступного дня налітає шторм. Жахливий.

Увесь день був безвітряним, але зараз чайки неспокійно кричать, а пси без упину скавучать. Собаки чують загрозу, кажуть їхні господарі і стривожено позирають на небо.

Під вечір на обрії збираються хмари. Небо над морем стає свинцево-сірим, і сонце ховається. «Сьогодні без сутінків, — шепоче воно. — Я тікаю».

Надворі настає чорнильна темрява.

Всередині перед порожньою шухлядою, пополотнівши з переляку, стоїть дівчинка.

Вона увесь день шукала поміж слизьких скель мідій, бо вони смачні й нічого не коштують. А ще збирала піскожилів для курей і уламки дерева, які розкладала сушитися у садочку — для комину. На додачу їй ще кортіло знайти якусь особливу мушлю чи пляшку з листом усередині, але їх там не було. Коли вона нарешті підвела голову, вже стемніло, і час було запалювати світло. І тоді вона зненацька пригадала те, про що не згадувала цілісінький день...

Темрява надворі перетворюється на тишу. У міста ще є трохи часу.

Часу, щоб перенести всередину випрану білизну і позатуляти віконниці. Щоб позачиняти крамниці та покликати додому дітей.

— Можна нам ще трошечки, ще зовсім трошечки?

— Ні, ніяких «зовсім трошечки», додому, негайно!

Ще трохи часу для старих рибалок, щоб кивати головами і з блиском в очах казати: «Так-так, знову гримітиме. Як тоді-то і тоді-то. Як тоді у великодній шторм, як тоді у шторм з Північного полюса в лютому, коли вівці літали в повітрі, а кораблі викидало на берег...» Але цього разу шторм буде не таким страшним, еге ж? Чи ні? Вони маленькими ковтками п'ють молоко. Вони знають, що раніше усе було страшніше, та хто зна, може, цього разу все буде ще гірше. Може, найстрашнішого вони усе ще не бачили...

Здіймається вітер.

— Лампадко! Лампадкотиде? — батьків голос склеює усі слова до купи. — Лампадкотизапалиласвітло?

— Так, так, — бурмоче Лампадка. — Лише сходжу за сірниками...

Вона огортає шию шаликом, бере кошик і вибігає з дому. Вітер вириває у неї з рук двері і з грюкотом їх зачиняє.

— Дякую, вітре, — каже Лампадка. Зі штормом ліпше бути ввічливою. А тоді біжить, послизаючись, через садочок, по скелястій стежині, до міста.

Море жене на скелі хвилі, щоразу дедалі вищі.

Від півострова до суходолу веде вузька кам'яна доріжка, нерівна, мов щербата щелепа. Навіть під час припливу її камені стирчать із води. Лампадка перестрибує з одного на інший. Вітер дме їй в обличчя і смикає кошик зі шмат-

ком замші. Замша потрібна, щоби зберегти сірники сухими дорогою назад. Бо Лампадці ще доведеться повертатися. Вона намагається поки що про це не думати. Що не так і важко, бо вітер видуває з голови усі думки.

— Дякую тобі, вітре, знову дякую. «Насправді він як друг», — вмовляє вона себе.

Друг намагається скинути Лампадку у море. Її черевки вже змокли до нитки і ковзають по камінню. Де-не-де уздовж дороги стоять палі, за які можна ухопитися, щоб на мить перевести дух.

Вона думає, що лишилося вже не дуже багато, та не в змозі нічого побачити. Очі заліплює піском і всім іншим, що вітер здіймає з пляжу. Мокрими водоростями, гілками, уривками мотузки.

Подарунки, Лампадко, дивися!

Вона вибирає їх з волосся. Любий вітре, злий вітре, мені не треба, нічого не треба. Лише сірники.

Вочевидь, це його розлючує, бо він починає жбурляти дощем. За кілька секунд вона вже змокла до нитки, і шторм обвіває її холодом. Вона бореться з ним.

— Припини, — хскає вона. — Заспокойся, вітре. Фу!

Та вітер — не пес, він не звертає на неї уваги. Знову розбігається, і — гоп!

Та ось вже базальтові сходи. Лампадка ковзає до них, падає, забиває коліно, але хапається за поручень і підтягається угору. Он вже набережна.

У гавані тріпотять всі канати на всіх щоглах. Цілий оркестр: барабанний дріб, духове завивання шторму і литаври перших ударів грому. Лампадка навіть не чує власних кроків, біжучи по набережній. Шторм намагається задати її

у неправильну вулицю, але вона точно знає дорогу, навіть у темряві.

На вулиці порожньо. Будинки спокійно перечікують шторм. Вони не бояться, що їх знесе. Деревата опираються, та гублять листя й гілки. По вулиці з гуркотом котиться порожнє залізне відро. Усі віконниці закриті, усі крамниці зачинені.

Провулками, вуличками. Коли вона майже дістається до потрібного місця, дощ перетворюється на град, і вітер жбурляє жменю градин їй в обличчя. Ой, ой! Вона затуляєть руками і біжить далі. Он уже вулиця, а на ній — крамниця пана Розенгаута. Вітер востаннє смикає її кошик.

Ну ж бо, віддай! Такий гарний кошик — можна з ним бавитися, або задати його кудись далеко, аж в іншу країну, або...

— Відчепися! — зойкає Лампадка.

Що ж, у такому разі ось тобі ще граду, лясь!

Та вона вже на місці, ось крамниця. Овочеві ящики прибрані, віконниці зачинені, світло вимкнене. І двері замкнені. Звісно, хто в таку негоду прийде по закупи?

— Я! — кричить Лампадка. — Це я! Пане Розенгауте, відчиніть!

Та вітер відносить геть навіть її голос, вона заледве чує саму себе. Вона гріює кулаками у двері.

— Пане Розенгауте!

Дурненька, зі своїм писклявим голосочком! Не думай, що хтось тебе почує. Я віднесу геть твій голос, віднесу геть тебе, переламаю тебе навпіл! І задую всі сірники, які ти спробуєш запалити, ха-ха, елементарно!

Її друг, який не є справжнім другом, аж качається від сміху.

«Він має рацію, — думає Лампадка. — І що я тільки роблю...»